

Franjo MARIĆ, Tomo VUKŠIĆ, *Bibliografija nadbiskupa dr. Ivana Šarića*, Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije, Sarajevo, 2010., 279 str.

Ivan Šarić, rođen 27. rujna 1871. u župi Ovčarevo, bio je vrhbosanski nadbiskup (od svibnja 1945.), a ujedno i plodan pisac, pjesnik i prevoditelj. Godine 1898. u Zagrebu postiže doktorat iz teologije. Vraća se u Sarajevo, gdje uređuje i piše za razne časopise. No kruna njegova rada bio je pučki prijevod *Svetoga pisma* povodom 1300. obljetnice prvoga kontakta Hrvata sa Svetom Stolicom. *Sveto pismo* izlazi u tri sveska, u Sarajevu, od 1941. do 1943. godine. Njegov prijevod *Svetoga pisma* doživio je više izdanja, a zadnje je bilo u Zagrebu 2006. pod naslovom *Biblija. Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta*. U svibnju 1945. dolazi u Zagreb te se više nikada, za života, ne vraća u Sarajevo. Iz Zagreba preko Austrije i Švicarske putuje do Madrida, gdje i umire 1960. godine. Posmrtni ostaci preneseni su u Sarajevo, u crkvu sv. Josipa, koju je dao sagrađiti sam nadbiskup.

U izdanju Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu je 2010., prigodom obilježavanja pedesete obljetnice smrti vrhbosanskog nadbiskupa i metropolita dr. Ivana Šarića (16. srpnja 2010.), objavljena knjiga Franje Marića i Tome Vukšića (uz suradnju s drugim autorima) pod naslovom *Bibliografija nadbiskupa dr. Ivana Šarića*.

Knjiga je strukturno podijeljena u četiri cjeline: na samom su početku "Zahvalni spomen" (str. 7.–11.) i "Iz životopisa nadbiskupa mons. dr. Ivana Ev. Šarića" (str. 11.–13.), što je ujedno i uvod knjige. Zatim se knjiga dijeli na "Tiskana djela" (str. 17.–50.), "Bibliografiju" (str. 51.–214.) i "Priloge" (str. 215.–263.). Na samom su kraju kazala osoba (str. 265.–272.) i mjesta (str. 273.–274.) te bilješka o autorima (str. 275.–276.).

"Zahvalni spomen" napisao je vrhbosanski nadbiskup, kardinal Vinko Puljić. Tu govori o želji da se u *Bibliografiji* javnosti predstave djela nadbiskupa Šarića koja su tiskana što za njegova života (106 objavljenih izdanja), što nakon smrti (25 izdanja), te članci i radovi objavljeni u raznim tiskovinama. Vrhbosanski svećenik Jure Babić donosi nam u uvodnom dijelu "Iz životopisa nadbiskupa mons. dr. Ivana Ev. Šarića" kronološki slijed njegova života.

Prije središnjeg dijela knjige nalaze se "Tiskana djela nadbiskupa dr. Ivana Ev. Šarića", koja se sastoje od "Popisa objavljenih djela nadbiskupa dr. Ivana Evandelistu Šarića" (priredio Franjo Marić). Djela su poredana prema godini tiskanja. Za svaku knjigu navodi se tko su bili urednici, tko je knjigu "pohrvatio" (preveo), tko je bio nakladnik i u kojoj je tiskari tiskana, godina i mjesto izdanja, koliko ima stranica, kojeg je formata te vrsta uveza (meki ili tvrdi).

Središnji dio knjige sastoji se od jedanaest potpoglavlja. Prvo od njih, autora Tome Vukšića, "Naslovi tekstova koje je nadbiskup Ivan Šarić objavio u Vrhbosni" (1891.–1945.) počinje uvodnim dijelom (str. 52.–85.), gdje se govori o nastanku glasila *Vrhbosna* i ulozu nadbiskupa Šarića u tom glasilu čiji je poslije bio i urednik. U *Vrhbosni* je nadbiskup objavio 102 svoje pjesme. Koji su sve autori pisali za taj glasnik, koji su poznati tekstovi prevedeni u njemu, kakve su bile političke prilike u tadašnjoj državi te kakvu je ulogu u životu vjernika imalo glasilo donosi se u nastavku uvodnog dijela. Drugi dio potpoglavlja (str. 86.–123.), koji je prema vrstama teksta podijeljen u četiri dijela, donosi nam popis tekstova koje je nadbiskup Šarić objavio u *Vrhbosni*. Tu su

pjesme, članci različitog sadržaja, korizmene okružnice i okružnice. Svoje je članke potpisivao na četiri različita načina: punim imenom i prezimenom te samo jednim slovom, "I", "Š" ili "S". Drugo potpoglavlje, "Naslovi tekstova koje je nadbiskup Ivan Šarić objavio u dnevnom listu Jugoslavija, glasilo Hrvata za politiku i gospodarstvo" (1819.-1920.), pripremio je Oliver Jurišić. Tu se nalazi kratak popis članaka i govora koje je potpisao nadbiskup Šarić. Zatim slijedi "Naslovi tekstova koje je nadbiskup Ivan Šarić objavio u Katoličkom Tjedniku" (1925.-1945.), dio koji je priredio Tomo Vukšić (str. 127.-166.). U razdoblju između dva svjetska rata Sarajevo je bilo vrlo utjecajno središte katoličkoga tiska na hrvatskom jeziku. Ključna osoba vezana uz to bio je nadbiskup Ivan Šarić. U ovom dijelu Vukšić se bavi vezom između nadbiskupa Šarića i *Katoličkog tjednika*, od njegova osnutka, usmjerenja (često pišući o ulozi hrvatske katoličke inteligencije), do popisa objavljenih Šarićevih tekstova u *Tjedniku*, gdje je djelovao i kao njegov suradnik. Na sljedećih devetnaest stranica (str. 167.-186.) Franjo Marić donosi popise pjesama i članaka koje je nadbiskup Šarić objavio u *Kalendaru Srca Isusova i Marijina* (1906.-1945.), *Napretkovim hrvatskim narodnim kalendarima* (1907.-1945.), *Katoličkom svijetu* (1932.-1941.) te *Glasniku Srca Isusova i Marijina u Salzburgu* (1949.-1960.). Osim popisa autor donosi i razne fotografije, od naslovnih stranica pojedinih tjednika do rukom pisanih Šarićevih pjesama. Zatim Drago Pažin donosi popis pjesama, članaka, crtica, eseja i poslanica koje je nadbiskup objavio u emigrantskoj *Hrvatskoj reviji* (str. 187.-190.). Naslove tekstova koje je objavio u drugim publikacijama priredio je Franjo Marić (str. 191.-198.), kao i "Dokumente o nadbiskupu dr. Ivanu Šariću u Arhivu Hrvatskoga kulturnog društva 'Napredak' Sarajevo" (str. 199.-200.). Također donosi abecedni popis literature koja govori o Šariću i njegovim djelima (str. 201.-214.).

Slijede "Prilozi", koji se sastoje od nekoliko cjelina. Svaka od njih donosi preslike njegovih ostavština, što rukopisnih što tiskanih primjeraka, koje su posebno zanimljive mladim povjesničarima kao vrijedno vrelo podataka. Na kraju "Priloga" nalazi se izbor slika samoga nadbiskupa.

U hrvatskoj historiografiji nedostaje ovakvih povjesničara koji će se podrobnije baviti životom određenih osoba koje su imale velik utjecaj na hrvatski narod i razvoj njegove kulture. Zbog toga je djelo Franje Marića i Tome Vukšića svakako vrijedan doprinos tomu, objedinivši na jednom mjestu svu bibliografsku građu nadbiskupa Ivana Šarića koju su pronašli. Velik broj fotografija na kojima se nalaze rukom pisane Šarićeve pjesme svakako uveličava ovaj pothvat. Jako je bitno da se osobe poput vrhbosanskog nadbiskupa Ivana Šarića istraže i predstave hrvatskoj javnosti, da se prikaže njihov doprinos koji su dali kako našoj povijesti tako i kulturi i znanosti.

MARIJA TOMIĆ